

Viața Fundației

ACTIVITATEA FUNDAȚIEI ACADEMICE “A. D. XENOPOL” (1999)

La fel ca și în anii anteriori, activitatea Fundației a fost axată pe două direcții principale: editarea de scrieri istorice și organizarea unor manifestări științifice.

Grație sprijinului financiar generos al Fundației SOROS pentru o Societate Deschisă a fost posibil ca, în acest an, la fel ca și în 1998, să poată apărea două fascicule ale Buletinului Fundației. Dacă numărul de față este deschis de un sugestiv *Cuvânt înainte* semnat de Alexandru Zub, despre prima fascicolă se cuvine să spunem, aici, măcar câteva cuvinte. Intitulată *Comunismul în România. Ideologie, întemeieri, dileme* și îngrijită de Andi Mihalache și Gheorghe Onișoru, aceasta readuce în discuție o temă care își mai așteaptă încă cărțile fundamentale. Autorii, istorici tineri și nume deja consacrate, abordează, pe lângă o suită de cazuri punctuale, și subiecte cu o largă deschidere. *Antifascism și naționalism ca pretexte în strategia de comunizare a României; Gheorghe I. Brătianu și viața politică (1944-1947); “Frontul istoric” la începutul anilor '50. Mituri, realități, aproximări; A threat from below? Some reflections on workers' protest in communist Romania*, iată doar câteva titluri care invită la o lectură și reflectare atentă.

De asemenea, în anul care ține să se scurgă, în seria *Bibliotheca Historiae Universalis* (2), sub îngrijirea lui Lucian Nastasă, a văzut lumina tiparului volumul *Studii istorice româno-ungare*. Cele aproape patru sute de pagini găzduiesc texte prezentate, în cea mai mare parte, la un simpozion organizat acum mai bine de doi ani de Fundația noastră, la care au participat istorici din România, Ungaria și Basarabia. Pentru a ne da seama de larghețea abordărilor tematice, ar trebui să spunem că volumul este deschis de o contribuție referitoare la două episoade din istoria relațiilor româno-maghiare din secolele XIII-XIV (Episcopia Cumaniei – Episcopia Milcoviei) și se încheie cu o lămurire asupra locului minorităților în manualele școlare de istorie din Ungaria. Între ele, cititorul va mai putea găsi alte 28 de studii, ale căror dominantă este noutatea informațională și curajul în abordare. Amintim aici doar câteva dintre acestea: *Istoriografie, context documentar și istorie în Transilvania la mijlocul secolului XIV* (Ovidiu Pecican); *Szemere Bertalan napja: 1849 július 28* (Ambrus Miskolczy); *Univer-*

sitatea din Budapesta și formarea intelectualităților românești transilvănene (Cornel Sigmirean) și *Manualul de istorie și modalitățile de realizare a funcției lui educative* (Camil Mureșan).

Dintre manifestările științifice desfășurate sub patronajul Fundației merită remarcat, în primul rând, simpozionul internațional *Germani, români, etnici germani în memorialistică*. Organizat la Iași în zilele de 28 și 29 octombrie a. c., în colaborare cu prestigiosul Südostdeutsches Kulturwerk – de curând Institut für Deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas – din München, acesta s-a bucurat și de prezența unor cunoscuți istorici din România și Germania și a avut un ecou remarcabil în mass-media românească. Pentru că toate contribuțiile urmează să apară foarte curând într-un volum colectiv, vom semna doar câteva dintre intervențiile semnificative: *Memorialistica – instrument cognitiv pentru relațiile româno-germane* (Alexandru Zub, Iași); *Societatea literară "Junimea" și cultura politică din Iași în oglinda însemnărilor lui Iacob Negruzzi și Gheorghe Panu* (Lothar Maier, Münster); *Cronica ascensiunii României. Jurnalul și memoriile regelui Carol I* (Edda Binder-Iijima, Heidelberg); *Germanii din România în memorialistica lui Nicolae Iorga* (Gheorghe Florescu, Iași); *Dialogul interconfesional în România interbelică. Reflecții memorialistice* (Krista Zach, München); *Strămutarea germanilor din Basarabia (1940). Memorii și mărturii* (Flavius Solomon, Iași) și *Însemnările germanilor deportați din România în URSS, un izvor al istoriei contemporane* (Hannelore Baier, București).

În sfârșit, se cuvine să spunem că Fundația noastră a primit, și în acest an, vizita mai multor oaspeți din țară și de peste hotare. Dintre aceștia din urmă, am remarca prezența la Iași a cunoscutului balcanolog Paschalis M. Kitromilides, a profesorilor germani Lothar Maier, Klaus Heitmann și Armin Heinen, ultimii doi însoțiți și de un important număr de studenți și doctoranzi. Tot din spațiul german, a cărui deschidere față de colaborare ar mai fi poate inutil să o amintim, au venit și alți doi vechi prieteni ai Institutului și Fundației, Krista Zach și Dionisie Ghermani, împreună cu importante donații de carte.

Flavius Solomon